

SEE MORE JESUS • WANTTOSEEMORE.COM

Ania ti Rumbeng nga Aramidek tapno Maisalakanak? — Maysa a Panagadal iti Biblia a KJV nga addaan Numero ni Strong

ANIA TI RUKODEK NGA ARAMIDEK TAPNO MAISALAKANAK? • TI BUKOD A SUNGBAT DAGITI APOSTOL (ARAMID 2:38)

Pundasion a Doktrina ti Biblia — ti Ebanghelio ni Jesu-Cristo

ITI NALAWAG A SASAO

Inaramidnaka ti Dios, ken ay-ayatennaka ti Dios. Amin a tao ket nakabasol, ket ti basol ket mangisina kadatayo iti Dios. Imbaon ti Dios ti Anakna, ni Jesu-Cristo. Saan pulos a nagbasol ni Jesus, ngem natay isuna tapno bayadanna dagiti basoltayo. Kalpasanna, binangon isuna ti Dios manipud kadagiti natay, ket sibibiag isuna ita. Daytoy ti masapul nga aramidem. Patiem daytoy naimbag a damag iti amin a pusom. Tallikudam dagiti dakes nga aramidmo — ti Biblia ket aw-awagan daytoy iti panagbabawi. Magbautisaranka — bumabaka iti uneg ti danum iti nagan ni Jesu-Cristo — ket pakawanento ti Dios dagiti basolmo. Itedto ti Dios ti Espiritu Santo kenka nga agnaed iti unegmo. Kalpasanna, itultuloymo ti sumurot ken ni Jesus iti inaldaw-aldaw, agraman dagiti dadduma a mamati, agingga iti panungpalan ti biagmo. Bantayannakanto isuna, ket itedennanto kenka ti biag nga awan pagpatinggaanna.

NAUNA A SAO

Gayyem, ti kapatgan nga saludsod nga mabalin nga isaludsod ti siasinoman ket naisaludsod idi aldaw a naipasngay ti Iglesia. Dagiti tattao a nakangngeg iti kinapudno ket naut-ot ti pusoda, ket immasugda, ania koma ti aramidenmi? Saanda a naibaga laeng nga agriknada iti maysa a banag, wenno agkararag ket kalpasanna agtultuloy nga agbiag a kas iti napalabas. Naikkanda iti sungbat nga adda ruanganna, ket ti ruangan ket adda addang a ballasiwen. Mamati — nga addaan ti sibubukel a puso — a ni Jesu-Cristo ket natay para kadagiti basbasolmo ken nagungar manipud kadagiti natay, gapu ta ti pammati ket umay babaen ti panagdengngeg iti sao ti Dios. Agbabawi — tumallikud iti basolmo nga addaan ti intero a pusom. Mabautisaran iti nagan ni Jesu-Cristo para ti pannakapakawan dagiti basbasolmo — naitanem a kaduana, ken napagungar tapno agbiag iti baro a

biag. Awaten ti sagut ti Espiritu Santo — gapu ta siasinoman nga awanan ti Espiritu ni Cristo ket saan a kukuana. Kalpasanna saanka nga agsardeng iti ruangan: agtultuloyka a sumrek iti sursuro dagiti apostol, ti panangpisi ti tinapay, ken dagiti kararag; agtalinaedka a naikapet Kenkuana a kas iti sanga a naikapet iti ubas; ken agibturka agingga iti panunngpalan — gapu ta ti pannakaisalakan ket manglalaki iti kinapudno, agtultuloy iti kinapudno, ken agpatingga iti kinapudno. Ti kararag ket nasayaat a pangrugian, ken mabalinmo nga ikararag daytoy ita nga oras met laeng; ngem denggem amin nga insungbat dagiti apostol, ken aramidem, ket maisalakankanto. Daytoy ti dalan a serkan. Adalem daytoy para iti bagim, ket panunotem daytoy.

TALLO A SALUDSOD A SUNGBATAN DAYTOY NGA ADAL:

1. Idi natignay iti pusoda dagiti tattao ken immasugda, ania ti aramidenmi, kasano ti insungbat dagiti apostol?
2. Ania ti kayat a sawen ti mamati iti puso ken mangbigbig babaen iti ngiwat, ken ania ti ar-aramiden ti panagbautismo iti nagan ni Jesu-Cristo?
3. Ti pannakaisalakan, panagrugi laeng kadi, wenno masapul met a agtultuloy ti maysa a tao, agtalinaed a nakikappet ken Cristo, ken agibtur agingga iti panunngpalan?

I. TI SALUDSOD — LALLAKI, KAKABSAT, ANIA TI ARAMIDENMI?

Dagiti Aramid 2:36 Ngarud, ammoen koma dagiti amin a babbalay iti Israel ti kinapudno a pinagbalin ti Dios isuna nga Apo ken Cristo, daytoy a Jesus nga inlansayo iti krus. (37) Ita, idi nangngeganda daytoy, kasla la natudok kadagiti pusoda, ket kinunada kenni Pedro ken kadagiti dadduma pay nga apostol, “Kakabsat, ania iti rumbeng nga aramidenmi?”

NATUDOK ITI PUSODA → LALLALAKI, KAKABSAT, ANIA TI ARAMIDENMI?

II. TI PAMMATIAN — NATAY NI CRISTO, KEN TI DARANA UGASANNA TI BASOL

A. Roma 5:8 Ngem panpaneknekan ti Dios ti bukodna nga ayat kadatayo, gapu ta bayat a managbasoltayo pay laeng, natay ni Cristo para kadatayo.

BAYAT NGA MANAGBASOLKAMI PAY LAENG → NATAY NI CRISTO PARA KADATAYO.

B. Palting 1:5 ken manipud kenni Jesu-Cristo, nga isu iti napudno a saksi, ti inauna dagiti natay, ken ti mangiturturay kadagiti ar-ari iti daga. Kenkuana a mangay-ayat kadatayo ken nangwayawaya kadatayo manipud kadagiti basbasoltayo babaen iti darana **[G3068 louo 📌]**

TI MATALEK A SAKSI + TI UMUNA NGA INYANAK KADAGITI NATAY → KENKUANA A NANGAYAT KADATAYO → NANGUGAS KADATAYO MANIPUD KADAGITI BASBASOLTAYO BABAEN TI BUKODNA A DARANA.

C. Taga-Efeso 1:7 Ta babaen iti dungdungoenna, adda ti pannakasubbottayo babaen iti darana, ti pannakapakawan dagiti basbasol. Adda kadatayo daytoy gapu iti kinabaknang iti paraburna.

ITI KENKUANA ADDA KADATAYO TI PANNAKASUBBOT ITI DARANA = TI PANNAKAPAKAWAN DAGITI BASOL.

(Dagiti personal a panunotko — ti pannakasubbot ken ti pannakapakawan dagiti basbasol ket ADDA KENKUANA. Daytoy ti gapuna a mabautisarentayo IDIAY Kenkuana: ti dara nga mangdalus kadatayo, ken ti pannakapakawan a ginatangna, ket masarakan iti mismo a Maysa a pakabautisarentayo.)

D. Isaias 52:14 Kas iti panagagamak ti adu kadakayo— nadadael iti kasta unay ti langana nga uray la kasla saanen a tao, isu a ti langana ket saan a mailasin a tao—

TI RUPANNA NAKARKAROT TI KINADADAELNA NGEM TI SIASINOMAN A TAO → KEN TI BAGINA NGEM DAGITI ANNAK DAGITI TATAO.

E. Isaias 50:6 Intayak ti bukotko kadagiti mangsapsaplit kaniak, ken dagiti pingpingko kadagiti mangparut kadagiti barbasko; saanko nga inlinged ti rupak manipud iti pannakaibabain ken pannakatuptupra.

INTAYAK TI BUKOTKO KADAGITI MANGSAPSAPLIT KANIAK + KEN DAGITI PINGPINGKO KADAGITI MANGPARUT KADAGITI BARBASKO → SAANKO NGA INLINGED TI RUPAK MANIPUD ITI PANNAKAIBABAIN KEN PANNAKATUPTUPRA.

F. Dagiti Salmo 22:14 Naibukbukak a kas iti danum ken nagkalagsi amin dagiti tultulangko. Ti pusok ket kasla iti allid, marunrunaw daytoy kadagiti kaun-gak. (15) Namagaan ti pigsak a kasla iti maysa a damili; dimket ti dilak iti ngangawko. Impaiddanak iti tapuk ni patay. (16) Ta linawlawdak dagiti aso, linikmutdak iti bunggoy dagiti managdakdakes; tinudokda dagiti im-imak ken saksakak. (17) Mabilangko amin a tulangko. Kumitkitada ken matmatmatandak. (18) Pagbibingayanda dagiti pagan-anayko, pagbibinnunotanda dagiti kawesko.

AMIN A TULTULANGKO KET NAKALSA → PINUKPUKANDA DAGITI IMA + SAKAK → BININGAYDA DAGITI KAWESKO + NAGBUNOTDA MAIPAAY IJI PAGANKISKO.

G. Isaias 53:4 Ngem pudno a binaklayna dagiti an-annayentayo ken inawitna dagiti ladingittayo; nupay kasta impagaruptayo a dusdusaen isuna ti Dios, sapsaplitan ti Dios, ken naparigat. **[H7495 rapha ■]** (5) Ngem nasugat isuna gapu kadagiti kinasukir nga aramidtayo; naparparigat gapu kadagiti basbasoltayo. Sinagabana ti pannusa tapno maaddaantayo iti kapia, ken babaen kadagiti sugatna napaimbagtayo.

NASUGATAN ISUNA GAPU KADAGITI SALUNGASINGTAYO + NAPIPINGGA GAPU KADAGITI KINADAKESTAYO → BABAEN KADAGITI SUGATNA, NAAGASANTAYO.

H. Mateo 27:28 Inussubanda isuna ket kinagayanda iti nalabbaga a kagay. (29) Nangaramidda iti balangat a sisiit, ket inkabilda iti ulona, pinaiggamanda ti makannawan nga imana iti sarrukod. Nagparintumengda iti sangoananna ket pinagang-angawanda isuna, kinunkunada, “Agbiag, ti Ari dagiti Judio!” (30) Ket tinupraanda isuna, innalada ti sarrukod ket pinang-orda ti ulona.

ADDA KOROONA A SISIIT ITI ULONA → INTUPRAANDA + KINABILDA ITI ULONA.

I. Lucas 22:44 Kabayatan nga agsagsagaba, sipipinget a nagkararag isuna, ket ti ling-etna kasla dara a nagtedted iti daga.

KET TI LING-ETNA KASLA DAR A NAGTEDTED ITI DAGA.

J. Juan 19:34 No pay kasta, tinudok ti maysa kadagiti soldado ti bakrang ni Jesus babaen iti gayang, ket dagus a rimmuar ti dara ken danum.

DINUYOK TI GAYANG TI BAKRANGNA → DAGUS A RIMSUA ITI DAR KEN DANUM.

(Dagiti bukod a panunotko — basaenyo a nainayad, ket ammoenyo nga daytoy ket para KENKA. Ti rupa a nangaramid kadagiti bituen ket nadadael a saan a mabalin a mabigbig. Ti bukot a mangig-igama iti amin a banag ket naiwalang babaen ti baut. Dagiti ima a nangagas iti agkukutel ket naitaldiaban iti landok. Dagiti tultulangna ket nagparang a mabilang. Ti ling-etna ket nagtinnag a kasla dara sakbay pay a naikabil ti uray maysa a lansa. Saan a natalo Isuna: Inted ti bukotna a situtulok; saan nga inlemmeng ti rupana. Tunggal saplit ket ti basolmo a naikabil kenkuana, tunggal sugat ket ti dakes nga aramidmo, tunggal tedted ket ti utangmo. Ket idi nalpasen, rimmuar ti dara ken danum manipud iti bakrangna — ti dara a mangdalus kenka, ken ti danum a mangitanem kenka iti sadiay Isuna. Isu nga inton mabaga kenka nga agbabawi ken mabautisaran, saan a maidawdawwat kenka nga agaramid iti maysa a narigat a banag. Maidawdawwat kenka nga umawat, iti agparintumeng, iti daydiay a nagkosto kenkuana iti amin dayta.)

III. AGPATI ITI APO A JESU-CRISTO — KET IPUDNOM ISUNA ITI NGIWATMO

A. Genesis 15:6 Namati isuna kenni Yahweh, ken imbilangna kenkuana daytoy a kinalinteg.

[H539 aman ■]

NAMATI ISUNA KENNI YAHWEH → KEN IMBILANGNA KENKUANA DAYTOY A KINALINTEG.

B. Roma 4:3 Ta ania iti ibagbaga ti Nasantoan a Surat? “Pinati ni Abraham ti Dios, ket naibilang kenkuana daytoy a kas kinalinteg.”

NAMATI NI ABRAHAM ITI DIOS → NAIBILANG KENKUANA A KINALINTEG.

C. Numero 21:8 Kinuna ni Yahweh kenni Moises, “Mangaramidka iti sinan-uleg ken ikapetmo daytoy iti poste. Makalasatto amin a nakagat no kitaenna daytoy.” (9) Isu a nagaramid ni Moises iti sinan-uleg a bronse sana inkapet iti poste. Makalasat ti siasinoman a kagaten ti uleg no kumita isuna iti sinan-uleg a bronse.

TUNGAL MAKETKET, NO KUMITA ITI DAYTOY → AGBIAGTO.

D. Juan 3:14 Kas iti panangipangato ni Moises iti uleg idiy let-ang, masapul a maipangato met uray pay ti Anak iti Tao **[G4100 pisteuo ■]** (15) tapno maaddaan ti amin a mamati kenkuana iti biag nga

agnanayon. (16) Gapu ta kasta unay ti panagayat iti Dios iti lubong, intedna ti naidumduma nga Anakna tapno saan a mapukaw ti siasinoman a mamati kenkuana no diket maadaan iti biag nga agnanayon.

KAS PINANGATO NI MOISES TI ULEG → KASTA MET LA A MASAPUL A MAPANGATO TI ANAK TI TAO → TI SIASINOMAN A MAMATI KENKUANA SAAN A MAPUKSAY, NO DI KET ADDAAN ITI BIAG NGA AGNANAYON.

(Dagiti bukod a kapanunotak — ikabil dagitoy a dua nga agpada ket bay-am nga isuroda. Idiay let-ang, saan a naibaga kadagiti agsagsagaba a matmatay a masapul nga ikagumaanda ti agas. Naibaga kadakuada nga kumitada, buyogen ti pammati, iti impangato ti Dios iti kayo — ket nagbiagda. Kuna ni Jesus a dayta a kayo ket ladawan ti bukodna a krus. Ti panamati ket isu ti panagkita. Sakbay nga agbabawi ti maysa a tao iti aniaman, wenno agtulnog iti aniaman, masapul nga umuna a kumita isuna buyogen ti amin a pusona iti Daydiay naipangato, ket agtalek kenkuana. Ket paliwem ni Abraham: namati isuna, ket imbilang kenkuana ti Dios daytoy a kinalinteg — sakbay ti linteg, sakbay ti aniaman a seremonia. Ti pammati ti nangrugian ti amin. Ngem buyaem no kasano kapardas nga agsalog ti pammati iti panagtulnog kadagiti sumaganad a bersikulo — iti isu met laeng a rabii, iti isu met laeng nga oras.)

E. Roma 10:8 Ngem ania iti ibagbagana? “Asideg ti sao kadakayo, iti ngiwatyo ken iti pusoyo.” Dayta ti sao ti pammati, nga iwarwaragawagmi. **[G3670 homologue ■]** (9) Gapu ta no bigbigenyo kadagiti ngiwatyo ni Jesus a kas Apo, ken mamatikayo iti pusoyo a pinagungar isuna ti Dios manipud iti patay, maisalakankayonto. (10) Ta gapu iti puso a mamati ti tao iti kinalinteg, ken bigbigbigenna ti pannakaisalakan babaen iti ngiwat.

IBAGAM BABAEN TI NGIWATMO A NI JESUS KET APO + PATIEM ITI PUSOM A BINANGON ISUNA TI DIOS MANIPUD KADAGITI NATAY → MAISALAKANKANTO.

F. Roma 10:13 Ta maisalakan amin nga umawag iti nagan ti Apo.

ISU’T SIASINOMAN NGA UMAWAG ITI NAGAN TI APO → MAISALAKANTO.

G. Roma 10:17 Ngarud, agtaud ti pammati manipud iti panagdengdengngeg, ken panagdengdengngeg iti sasao ni Cristo.

NGARUD, AGTAUD TI PAMMATI MANIPUD ITI PANAGDENGDENGNGEG → KEN PANAGDENGDENGNGEG ITI SASAO NI CRISTO.

H. Dagiti Aramid 16:29 Nagpaala iti silaw ti guardia ken nagdardaras a simrek ken nagkurno iti sakaan da Pablo ken Silas nga uray la agpiggigerger iti buteng **[G4100 pisteuo ■]** (30) ket inruarna ida ken kinunana, “Apo, ania iti masapul nga aramidek tapno maisalakanak?” (31) Kinunada, “Mamatika kenni Apo Jesus, ket maisalakan ka, sika ken ti balaymo.” (32) Imbagada ti sao ti Apo kenkuana, kaduana iti tunggal maysa iti balayna. (33) Kalpasanna, inkuyog ida ti guardia iti dayta met laeng nga oras iti rabii, ken binuguanna dagiti sugatda, ket nabautisaran isuna ken ti sangkabalayanna.

APO, ANIA TI RUMBENG NGA ARAMIDEK TAPNO MAISALAKANAK? → AGPATIKA ITI APOTAYO A JESU-CRISTO → KEN NABAUTISARANDA, ISUNA KEN AMIN A SANGKABALAYANNA, DAGUS.

(Dagiti personal a kapanunotak — mamindua laeng iti intero a Biblia a naibaga a napigsa daytoy eksakto a saludsod: ditoy pagbaludan idiay Filipos, ken idi Pentekostes idiay Aramid 2. Iyabaymo dagiti dua a sungbat. Ti bunggoy idi Pentekostes nakangngeg ken namatida idin — isu a nasakitan dagiti pusoda — isu a nangrugi ni Pedro iti sumaruno nga addang: agbabawi, ken mabautisaran. Awan pay ammo ti agbanbantay iti pagbaludan, isu a nangrugi ni Pablo iti umuna nga addang: mamati — kalpasanna insaona ti sao ti Apo kenkuana, ket iti isu met laeng nga oras iti rabii nabautisaran ti tao. Dua a pangrugian, maysa a dalan. Ti panamati ket saan a kalaban ti bautismo, ken ti bautismo ket saan a kalaban ti panamati; ti pammati ket ti puso nga agtulnog, ket ti isu met laeng nga oras ket umanay a nasapa.)

I. Hebreo 11:6 Saan a mabalin a maay-ayo ti Dios no awan iti pammati, ta ti umay iti Dios ket rumbeng a mamati nga adda isuna ken gunggonaanna dagiti agsapul kenkuana.

AWAN TI PAMMATI, SAAN A MABALIN TI MAKAAY-AYO KENKUANA → TI UMay ITI DIOS MASAPUL A MAMATI NGA ISU ADDA.

IV. TI SUNGBAT — AGBABAWI, MABAUTISARAN, AWATEN TI ESPIRITU SANTO

Dagiti Aramid 2:38 Ket kinuna ni Pedro kadakuada, “Agbabawi ken agpabautisarkayo, tunggal maysa kadakayo, iti nagan ni Jesu-Cristo para iti pannakapakawan dagiti basbasolyo, ket awatenyonto ti sagut iti Nasantoan nga Espiritu. **[G859 aphasis ■]** **[G907 baptizo ■]** **[G3340 metanoeo ■]** (39) Ta para

kadakayo ti kari ken para kadagiti annakyo ken para iti amin nga adda iti adayo, kas kaadu ti tattao nga awaganto ti Apo a Diostayo.”

AGBABAWI + AGPABAUTISMO ITI NAGAN NI JESU-CRISTO PARA ITI PAKAWAN DAGITI BASOL → AWATENDA ITI SAGUT TI ESPIRITU SANTO.

V. AGBABAWI

A. Dagiti Aramid 3:19 Isu nga agbabawikayo ken tumallikodkayo, tapno maikkat dagiti basbasolyo, tapno addanto met umay a panawen ti pannakaparegta manipud iti presensia ti Apo;

AGBABAWIKAYO + AGBALALIWKAYO → TAPNO MAPUNASDA DAGITI BASBASOLYO.

B. Lucas 13:3 Saan, ibagak kadakayo. Ngem no dikay agbabawi, aminkayo ket mapukaw a kas kadakuada.

MALAKSID NGA AGBABAWIKAYO → MAPUKSAYKAYONTO AMIN NGA KASTA MET LATTA.

C. 2 Corinto 7:10 Ta iyeg iti nadosan a panagladingit ti panagbabawi a mangleppas iti pannakaisalakan nga awan iti panagbabawi. Nupay kasta, iyeg met iti nainlubongan a panagladingit ti patay.

TI LADINGIT A MAAYON ITI DIOS MANGIPATAUD ITI PANAGBABAWI NGA AGTURONG ITI PANNAKAISALAKAN → TI LADINGIT TI LUBONG MANGIPATAUD ITI PATAY.

(Dagiti bukod a panunotko — saanyo nga ipagarup a bassit a sao daytoy, a naibaga iti maminsan sa nalpasen. Agbabawi, ken dagiti sasao a kas iti daytoy, agkanaig iti intero a Biblia iti sangagasut sangapulo ket dua a daras — uppat a pulo ket innem iti Daan a Tulag, ken innem a pulo ket innem iti Baro a Tulag. Manipud kadagiti mammadto nga umik-ikkis iti agsubli, agsubli, agingga ken ni Juan nga umik-ikkis iti agbabawi, agingga iti Apo a mismo, kadagiti apostol, ken iti napagungar a Kristo a nagsurat kadagiti iglesia — maymaysa nga ayab ti agtultuloy manipud iti Genesis agingga iti Apocalipsis: AGSUBLI. Saan pulos a nagsardeng ti Dios iti panangayabna kadagiti tattao iti daytoy. Ket awan ti mabalin a mangisardeng iti panangaramidna iti daytoy.)

VI. AGPABAUTISAR ITI KRISTO PARA ITI PANNAKAPAKAWAN DAGITI BASOL

A. Dagiti Aramid 22:16 Ket ita apay nga agur-urayka? Tumakderka, agpabautisar ken ugasam dagiti basbasolmo, ken umawagka iti naganna.' **[G907 baptizo ■]**

TUMAKDERKA, KETDIN AGPABAUTISARKA, KETDIN UGASAM DAGITI BASBASOLMO → NGA AWAGAM TI NAGAN TI APO.

B. Roma 6:4 Kaduanatayo ngarud a naitabon babaen iti pannakabautisar iti ipapatay. Napasamak daytoy tapno kas iti pannakapagungar ni Cristo babaen iti dayag ti Ama, kasta met a magnatayo iti kinabaro ti biag.

NAITABON A KADUANA BABAEN TI BAUTISMO IDIMAN ITI PATAY → TAPNO, KAS TI PANAGUNGAR NI KRISTO ITI PATAY, MAGNATAYO MET IATI PANAGBIAG A NABARO.

C. Dagiti Taga-Colosas 2:12 Naitabonkayo a kadua iti pannakabautisar. Ken napagungarkayo gapu kenkuana babaen iti pammati iti pannakabalin ti Dios, a nangpagungar kenkuana manipud kadagiti natay.

NAITABON A KADUANA IDI BAUTISMO → NAGUNGAR A KADUANA BABAEN TI PAMMATI ITI PANNAKAARAMID TI DIOS.

D. 1 Pedro 3:21 Daytoy ket simbolo ti bautismo a mangisalakan ita kadakayo, saan a kas iti pannakaugas iti rugit ti bagi, ngem kas panagpakaasi iti nasayaat a nakem iti Dios, babaen iti panagungar ni Jesu-Cristo.

TI BAUTISMO KET MANGISALAKAN MET ITA KADAKAYO = TI PANAGPAKAASI ITI NASAYAAT A NAKEM ITI DIOS.

(Dagiti bukodko a panunot — saan a ti danum ti mangisalakan. Isu ti sungbat ti naimbag a konsiensia iti Dios: ti dara a naipakat iti konsiensia babaen ti kinatulnog ti bautismo, ken ti tao a napagungar iti baro a biag.)

2 Ar-Ari 5:10 Nangibaon ni Eliseo iti mensahero kenkuana, kiunana, “Mapanka ket bumatokka iti Karayan Jordan iti maminpito a daras, ket mapaimbag ti lasagmo; madalusankanto.” **[H2891 taheer ■]**

MAPAN KA, AGDIGOSKA IDIAY JORDAN ITI MAMINPITO → AGSUBLINGTO TI LASAGMO, KETDI DALUSANKA.

2 Ar-Ari 5:13 Ket immasideg dagiti adipen ni Naaman ket nakisarita kenkuana, “Amak, saan aya nga aramidem, no binilinnaka ti profeta a mangaramid iti uray narigat a banag? Saan ketdin a nalaklaka no

aramidem ti ibagbagana kenka a 'Bumatokka ket madalusanka?'”

NO KOMA NO IMBAGA KENKA TI PROPETA A MANGARAMID KA ITI MAYSA A NAGDAKKEL A BANAG, SAAN KADI NGA INARAMIDMO? → AD-ADDA PAY NGARUD, IDI KINUNANA KENKA, AGDIGUSKA, KET AGBALINKA A NADALUS?

2 Ar-Ari 5:14 Napan ngarud isuna ket bimmatok iti naminpito a daras iti Karayan Jordan, a panagtulnog iti imbilin ti tao iti Dios. Simmalun-at manen ti lasagna kas iti lasag ti maysa nga ubing, ket naimbagan isuna.

NAPAN NGARUD ISUNA KET BIMMATOK ITI NAMINPITO A DARAS ITI KARAYAN JORDAN → SIMMALUN-AT MANEN TI LASAGNA KAS ITI LASAG TI MAYSA NGA UBING, KET NAIMBAGAN ISUNA.

(Dagiti bukodko a panpanunot — adtoy ti isu met laeng a kinapudno a nailadawan idi un-unana. Ni Naaman ket maysa a natan-ok a lalaki, ken maysa a kinaketong, ken naibaga kenkuana nga aramidenna ti bassit a banag: sumalog ken agdigos idiy Jordan a maminpito, ket dumalus. Nakaunget isuna, ken namnamaenna ti nadaydayag nga aramid, ket impagarupna a nasaysayaat dagiti karayan ti bukodna a pagilian ngem kadagiti dandanum ti Israel — kas kadagiti tattao a pinasagepsepda pay laeng ti kastoy a nalaka a bilin. Ngem saan a ti danum ti Jordan ti nagpaimbag kenkuana; ti panagtulnog iti sao ti Dios idiy danum a nginaan ti Dios ti nagpaimbag kenkuana. Simmalog isuna ket nagdigos iti maminpito, ket ti kudilna nagbalin a kasla kudil ti MAYSA NGA UBING. Kastoy ti pannakayanak manen ti maysa a tao: saan a babaen iti aniaman a naindaddadakkel a panagreggetna, no diket babaen iti panagtulnog a simmalog, ket rimmuar a maysa a baro nga ubing, ken nadalus.)

E. Marcos 16:16 Ti mamati ken mabautisaran ket maisalakanto, ket ti saan a mamati ket madusanto. **[G907 baptizo ■]**

NASAYSAYAAT NGA MAMATI KEN MABAUTISARAN → MAISALAKAN.

F. Juan 3:5 Simmungbat ni Jesus, “Pudno, pudno malaksid no maysa ket maiyanak iti danum ken iti Espiritu, saanto isuna a makastrek iti Pagarian iti Dios.” **[G1080 gennao ■]**

MALAKSID NO MAYANAK TI MAYSA A TAO ITI DANUM KEN ITI ESPIRITU → SAANNA A MABALIN A SEREKAN TI PAGARIAN TI DIOS.

G. Taga-Galacia 3:27 Aminkayo a nabautisaran ken Cristo ket inkawesyon ni Cristo. **[G907 baptizo ■]**
DAGITI AMIN A NABAUTISARAN KEN CRISTO → INKAWESDA NI CRISTO.

H. Tito 3:4 Ngem idi nagparang ti kinaimbag ti Dios a manangisalakantayo ken ti ayatna para iti sangkataoan (5) saan a babaen kadagiti aramid iti kinalinteg nga inaramidtayo, ngem babaen ti asina nga insalakannatayo. Insalakannatayo babaen iti panagbuggo iti baro a pannakaiyanak ken pannakapabaro babaen iti Espiritu Santo.

NAGPARANG TI KINAIMBAG KEN AYAT TI DIOS A MANANGISALAKANTAYO → SAAN A GAPU KADAGITI ARAMID ITI KINALINTEG → SIGUN ITI KAASINA, INSALAKANNATAYO, BABAEN TI PANANGUGAS TI BARO A PANNAKAYANAK.

I. Taga-Efeso 2:8 Ta babaen iti parabur ket naisalakankayo babaen iti pammati. Ken saan a naggapu daytoy kadatayo. Sagut ti Dios daytoy. **[G5485 charis ■]** (9) Saan a manipud kadagiti aramid. Kas pagbanaganna, awan ti uray maysa a mabalin nga agpannakel. (10) Gapu ta datayo dagiti aramid iti Dios, naiparsua kenni Cristo Jesus nga agaramid kadagiti nasayaat. Dagitoy dagiti aramid a pinanggep ti Dios idi un-unana para kadatayo, tapno makapagnatayonto kadakuada.

GAPU ITI PARABUR NAISALAKANKAYO BABAEN ITI PAMMATI = SAGUT TI DIOS → SAAN A GAPU KADAGITI ARAMID, TAPNO AWAN TI AGPASINDAYAG → DATAYO TI ARAMIDNA, NAPARSUA KEN KRISTO JESUS PARA KADAGITI NASAYAAT NGA ARAMID.

(Dagiti bukodko a panunot — iggamem dagitoy dua a kinapudno, ket awan ti riri iti nagbaetanda. Ti parabur isu ti sagut; ti pammati isu ti mangawat iti daytoy; ken ti bautismo ket saan nga aramid a mangtarabay iti aniaman, kas met la a saan nga inkarigatan ni Naaman ti pannakaagasna babaen ti panagsalog iti karayan, wenno saan nga inkarigatan dagiti agsagsagaba dagiti biagda babaen ti panagkitada iti bronse a serpiente. Impaay ti Dios ti amin a banag; ti tao laeng ket agtulnog ken umawat. Ti tao a rumrummuar manipud iti danum ket awan ti maipannakkeln — naitanem isuna, ket binangon isuna ti Dios. Naibaga idi maipapan iti 1 Pedro 3:21, ket pudno met daytoy ditoy: saan a ti danum, ken saan met dagiti aramid dagiti bukodtayo nga ima. Isu ti parabur, naawat babaen ti panagtulnog ti pammati. Ket iti sumaruno unay a bersikulo ket ibagana no ania ti pagserbian dagiti aramid: saan a ti pundasion ti pannakaisalakan, no diket ti bungana — datayo ket bukod nga aramid ti Dios, napabaro kenni Cristo Jesus tapno magnatayo kadagiti nasayaat nga aramid nga insaganan Na kadakami sakbay pay laeng. Awan ti agtulnog iti bilin a nangikarigatan iti sagut, ket awan met ti mangibaga a daytoy ket kinaikarigatan ti nakaawat iti bilin.)

J. 1 Timoteo 1:13 Maysaak idi a managtabbaaw, manangidadanes ken naranggas a tao. Ngem inawatko ti asi gapu ta nagtignayak a nanengneng iti kinaawan pammati.

MAYSA A MANANGTABBAAW + MAYSA A MANGIDADANES + NAKIGURA → NUPAY KASTA, NAAWATAK TI PARABUR.

(Dagiti bukodko a panunot — imutektekanyo NO SIASINO ti nadalusan dagiti basolna babaen iti daytoy a panagtulnog. Ni Saulo a taga-Tarso ket pinarigatna ti dalan ni Cristo agingga iti ipapatay. Nangtiliw isuna kadagiti lallaki ken babbai sa ingguyodna ida iti pagbaludan, maysa a manangtabbaaw ken manangidadanes kadagiti tattao ti Dios. Ti Apo a mismo ti nakisinnarak kenkuana idia dalan, pinasagna iti daga, ket nagsao kenkuana manipud langit. Ket ITI LAENG kalpasan ti tallo nga aldaw, naibaon ni Ananias a mangibaga: bumangonka, ket agpabautisarka, ket dalusam dagiti basolmo, nga umawag iti nagan ti Apo. No ti silaw idia dalan a mapan Damasco ket saan a nangdulus kadagiti basol ni Saulo, ngem ti danum ti panagtulnog ti nangdulus, ngarud awan koma ti mangipagarup a mararaan dagiti bukodna a basol babaen iti nalaklaka a wagas ngem iti inted ti Dios uray iti kadaksan kadagiti managbasol.)

VII. AWATEN TI SAGUT TI ESPIRITU SANTO

A. Dagiti Aramid 19:5 Idi nangngegan dagiti tattao daytoy, nabautisaranda iti nagan ni Apo Jesus. (6) Ket idi impatay ni Pablo dagiti imana kadakuada, immay ti Espiritu Santo kadakuada ket nagsaoda iti sabali a pagsasao ken nagipadtoda.

NABAUTISARAN ITI NAGAN NI APO JESUS → IMMAY KADAKUADA TI ESPIRITU SANTO.

B. Roma 8:9 Nupay kasta, awankayo iti lasag ngem addakayo iti Espiritu, no pudno nga agnanaed ti Espiritu ti Dios kadakayo. Ngem no adda ti awan ti Espiritu ni Cristo kenkuana, saan isuna a kukua ni Cristo.

NGEM NO ADDA TI AWAN TI ESPIRITU NI CRISTO KENKUANA → SAAN ISUNA A KUKUA NI CRISTO.

C. Dagiti Aramid 2:39 Ta para kadakayo ti kari ken para kadagiti annakyo ken para iti amin nga adda iti adayo, kas kaadu ti tattao nga awaganto ti Apo a Diostayo.”

TI KARI AGPAAY KADAKAYO + KADAGITI ANNAKYO + KADAGITI AMIN NGA ADDA ITI ADAYO.

D. Taga-Efeso 1:13 Babaen met laeng kenni Cristo a nangngeganyo ti sao iti kinapudno, ti ebanghelio iti pannakaisalakanyo babaen kenni Cristo. Babaen met laeng kenkuana a namatikayo pay ken naselioan iti naikari nga Espiritu Santo. (14) Ti Espiritu ti mangpatalged ti tawidtayo agingga a magun-od ti kinabaknang. Daytoy ket para iti pakaidaydayawan ti dayagna.

NAKELLAANKAYO ITI DAYTA NASANTOAN NGA ESPIRITU TI KARI → NGA ISU TI PAMMANEKNK TI TAWIDMI.

E. 2 Corinto 1:22 Inkabilna ti seliona kadakami ken intedna ti espirituna kadagiti pusomi a kas pammatalged iti itednanto kadakami.

NANGSELLO KADAKAMI + NANGTED ITI PAMMANEKNK TI ESPIRITU KADAGITI PUSPUSOMI.

F. Taga-Efeso 4:30 Ken saanyo a pagladingiten ti Espiritu Santo ti Dios. Babaen kenkuana a naselioankayo para iti aldaw ti pannakasubbot.

KEN SAANYO A PAGLADINGITEN TI ESPIRITU SANTO TI DIOS → BABAEN KENKUANA A NASELIOANKAYO PARA ITI ALDAW TI PANNAKASUBBOT.

(Dagiti bukod a panpanunotko — ti Espiritu Santo ket saan a gunggona a maipaay laeng iti sumagmamano a napili. Isuna ti SELLO ti Ari kadagiti bukodna, ken ti PALTIING — ti umuna a paset ti tawid a naited nga ipapaay sakbay ti tiempo — a mangipakita a kukuanaka Isuna agingga iti aldaw ti pannakasubbot. Ngarud, nalawag ti saludsod, ket rumbeng a maisaludsod: Naawatmo kadi ti Espiritu Santo? Ta silalawag nga ibaga ti sao a Dios: siasinoman nga awan kenkuana ti Espiritu ni Cristo, saan a kukua. Ti maysa a surat nga awan sellona ket saan a surat ti Ari. Ti maysa a tao nga awan kenkuana ti Espiritu ket saan pay a kukua ni Cristo. Sapulem Isuna agingga a maalam Isuna.)

VIII. AGTULTULOY A SITATALGED — TI SURSURO DAGITI APOSTOL, PANNAKIKADUA, PANANGPISPISI TI TINAPAY, KADKARARAG

A. Dagiti Aramid 2:41 Ket inawatda ti saona ken nabautisaranda, ket adda nainayon iti dayta nga aldaw nga agarup tallo ribo a karkararua. **[G4342 proskartereo ■]** (42) Nagtultuloyda a nagdengdengneg iti sursuro dagiti apostol ken naglilinnangenda, inaramidda pay ti panangpispisi iti tinapay ken nagkarkaragda.

DAGITI SIRARAGSAK A NANGAWAT ITI SAONA NABAUTISARANDA → NAGTALINAEDDA A NATALEK ITI SURSURO DAGITI APOSTOL + PANNAKIPAGAYAM + PANANGPISPIS TI TINAPAY + KARARAG.

B. Dagiti Aramid 2:46 Ngarud, inaldaw-aldaw a nagtultuloyda iti Templo, nga addaan iti maymaysa a panggep, ken inaramidda ti panangpisi iti tinapay kadagiti uneg iti pagtaengan, ken nagbibinningayda iti taraon nga addaan ragsak ken kinapakumbaba iti puso; (47) nagdayawda iti Dios ken immawatda iti panagraem manipud kadagiti amin a tattao. Ket inaldaw-aldaw nga adda inaynayon ti Apo kadakuada a maisalsalakan.

NGARUD, INALDAW-ALDAW A NAGTULTULOYDA ITI TEMPLO → KET INALDAW-ALDAW NGA ADDA INAYNAYON TI APO KADAKUADA A MAISALSALAKAN.

C. 1 taga-Corinto 11:23 Ta inawatko manipud iti Apo ti iyawatko met kadakayo a ni Apo Jesus, iti rabii a naliputan isuna, nangala iti tinapay. (24) Kalpasan ti panagyamanna, pinisipisina daytoy ket kinunana, “Daytoy ti bagik, nga agpaay kadakayo. Aramidenyo daytoy a panglagip kaniak.” (25) Iti kasta met laeng a wagas kalpasan iti Pangrabii, innalana ti kopa, ket kinunana, “Daytoy a kopa ket ti baro a tulag ti darak. Aramidenyo daytoy kas kasansan iti panaginomyo, a panglagip kaniak.” (26) Ta ti tunggal tiempo a mangankayo iti daytoy a tinapay ken uminom iti daytoy a kopa, iwarwaragawagyo ti pannakatay iti Apo agingga iti iyaayna.

INAWATKO IDI ITI APO + DAYTOY TI BAGIK, A NATUCKAY GAPU KADAKAYO → ARAMIDENYO DAYTOY A PANANGLAGIP KANIAK → IPAKPAKITAYO ITI PATAY TI APO AGINGGA NGA UMay.

D. Juan 6:54 Siasinoman a mangan iti lasagko ken uminom iti darak ket maaddaan iti agnanayon a biag, ken pagungarekto isuna iti kamaudianan nga aldaw.

SIASINOMAN A MANGAN ITI LASAGKO KEN UMINOM ITI DARAK KET MAADDAAN ITI AGNANAYON A BIAG → KEN PAGUNGAREKTO ISUNA ITI KAMAUDIANYAN NGA ALDAW.

E. 1 Juan 1:9 Ngem no ipudnotayo dagiti basoltayo, isuna ket mapagtalkan ken nalinteg a mamakawan kadatayo kadagiti basoltayo ken dalusannatayo manipud iti amin a kinakillo.

NGEM NO IPUDNOTAYO DAGITI BASOLTAYO → ISUNA KET MAPAGTALKAN KEN NALINTEG A MAMAKAWAN KADATAYO KADAGITI BASOLTAYO KEN DALUSANNATAYO MANIPUD ITI AMIN A KINAKILLO.

F. Hebreo 3:13 Ngem ketdi, agpipinnabilegkayo iti inaldaw, ita ta maawagan pay laeng a tatta nga aldaw, tapno awan kadakayo ti mapatangken babaen iti panangallilaw iti basol.

NGEM KETDI, AGPIPINNABILEGKAYO ITI INALDAW → TAPNO AWAN KADAKAYO TI MAPATANGKEN BABAEN ITI PANANGALLILAW ITI BASOL.

(Dagiti bukod a panunotko — kitaenyo no kasano kadasas ti sao ti DAY-AW ITI INALDAW-ALDAW. Nagtultuloyda iti inaldaw-aldaw. Nangrangrangkayda iti tinapay iti binalay-balay. Pinabpabilegda ti maysa ken maysa iti inaldaw-aldaw. Saan a daytoy a relihion ket maysa laeng nga oras iti Domingo, ken maysa nga oras iti tengnga ti lawas — maysa a tugaw a mapabara iti mamindua, ken ti nabatbati a biag ket bukod laeng iti tao. Ti immuna nga iglesia inbiagda daytoy iti inaldaw-aldaw, agkakaduada, ket ni Apo innayonna kadakuada iti inaldaw-aldaw dagidiay maisalsalakan. Ti pammati a maidulin agingga iti sumaruno a gimong ket pammati a matangkanan babaen ti kinaulbod ti basol. Saan a panagsarungkar ti kiddawenna. Biag ti kiddawenna.)

IX. AGTALINAED KEN CRISTO — AGTULTULOY ITI PAMMATI

A. Juan 15:4 Agtalinaedkayo kaniak, ken kastaak met kadakayo. Kas iti sanga a saan nga agbunga iti bukodna, malaksid no agtalinaed iti puon, kasta met kadakayo, malaksid no agtalinaedkayo kaniak. **[G3306 meno ■]** (5) Siak ti puon; dakayo dagiti sanga. Siasinoman nga agtalinaed kaniak ket kastaak met kenkuana, dayta met laeng a tao ket agbunga iti adu, ta awan ti maaramidanyo no naisinakayo kaniak.

NO KETDI SAKAYO NGA AGTALINAED KANIAK → NGA SIWAWAYWAYA KANIAK AWAN MABALINYO NGA AR-ARAMIDEN.

B. Dagiti Taga-Colosas 1:23 no agtultuloykayo iti pammati, naipasdek ken sititibker, a saan a maikkat manipud iti natalged a namnama iti ebanghelio a nangngeganyo. Daytoy ti ebanghelio a naiwaragawag iti tunggal tao a naiparsua iti babaen iti langit. Daytoy ti ebanghelio a siak, ni Pablo, ket nagbalinak nga adipen.

NO AGTULNOGKAYO ITI PAMMATI A NAIPASDEK KEN NATAKDER → DIKAY AGUYOS ITI SARANG MANIPUD ITI NAMNAMA TI EBANGHELIO.

C. 2 Juan 1:9 Siasinoman nga aginlalaing ken saan nga agtaltalinaed iti sursuro ni Cristo ket awan kenkuana ti Dios. Isuna nga agtaltalinaed iti sursuro ket adda kenkuana ti Ama ken ti Anak.

[G3306 meno ■]

DAYTOY MANGTALINAEED ITI SURSURO NI CRISTO → ADDA KENKUANA TI AMA KEN TI ANAK.

D. Roma 11:22 Kitaenyo ngarud dagiti naimbag a tignay ken ti kinaulpit ti Dios. Iti sabali a bangir, immay ti kinaulpit kadagiti Judio a natinnag. Ngem iti sabali a bangir, umay ti kinaimbag ti Dios kadakayo, no agtultuloykayo iti kinaimbagna. No saan, maputedkayonto met.

KITAEM TI KINAIMBAG KEN KINASINGPET TI DIOS → NO AGTALINAEEDKA ITI KINAIMBAGNA → NO SAAN, MAPUTEDKANTO MET LATTA.

E. Paltiing 3:15 Ammok no ania iti inaramidmo, ken, a sika ket saan a nalammiis wenno napudot. Uray nalammiis wenno napudotka latta koman! (16) Ngarud, gapu ta sika ket saan a napudot wenno nalammiis—dandanikan nga isarrua manipud iti ngiwatko.

SAAN A NALAM-EK WENNO NAPUDOT → GAPU TA PUDPUDAW KA → IBELLENGKA MANIPUD ITI NGIWATKO.

(Dagiti bukodko a panunot — kitaenyo ti ar-aramiden ti Apo iti nalamuyot. Saan laeng a ti nalammiis, no di ket ti nalamuyot — daydiay addaan iti umanay a relihion tapno makombeng, ken saan nga umanay tapno agbiag — dayta ti ibellengna manipud iti ngiwatna. Ti agtaltalinaed a naikapet Kenkuana ket saan a ti aggigiddan babaen iti maysa nga imbuel, napudot iti Domingo ken nalammiis iti sibubukel a lawas. Isu ti gumil-ayab. Nasaysayaat ti napudot, kunana, wenno uray ti nalammiis, ngem dayta a nagbaetan a banag a mangpasakit Kenkuana. Agtaltalinaedka Kenkuana, ket bay-am nga isu ti mangpataginayon kenka a gumil-ayab agingga iti panungpalan.)

X. AGANUS AGINGGA ITI PANUNGPALAN

A. Mateo 24:13 Ngem ti makaibtur agingga iti panungpalan ket maisalakanto. **[G5278 hupomeno ■]**

ISU A MAKAIKTUR AGINGGA ITI PATINGGA → ISU MET LATTA TI MAISALAKAN.

B. Paltiing 2:10 Saanmo a pagbutngan ti maipanggep iti umadani a sagabaem. Kitaem! Ipurwaken ti diablo ti dadduma kadakayo iti pagbaludan tapno masuotkayo, ken agsagaba kayo iti sangapulo nga aldaw. Agtaltalinaedka a napudno agingga iti patay, ket itedkonto kenka ti balangat ti biag.

DIKA AGBUTENG KADAGITI BANBANAG A SAGABAEM → AGBALINKA A MATALEK AGINGGA ITI PATAY → ITEDKONTO KENKA TI KORONA TI BIAG.

C. 1 taga-Corinto 11:28 Sukimaten koma nga umuna ti maysa a tao ti bagina, ket iti daytoy a wagas palubosam isuna a mangan iti tinapay ken uminom iti kopa.

SUKIMATEN KOMA NGA UMUNA TI MAYSA A TAO TI BAGINA → KET ITI DAYTOY A WAGAS PALUBOSAM ISUNA A MANGAN ITI TINAPAY KEN UMINOM ITI KOPA.

D. Dagiti Proverbio 24:16 Ta no matuang a maminpito ti tao nga agar-aramid ti nalinteg, bumangonto manen isuna, ngem dagiti nadangkes ket parmeken ti didigra.

TA NO MATUANG A MAMINPITO TI TAO NGA AGAR-ARAMID TI NALINTEG, BUMANGONTO MANEN ISUNA.

E. 1 Juan 2:1 Patpatgek nga annakko, isursuratko dagitoy a banbanag kadakayo tapno saankayo koma nga agbasol. Ngem no agbasol ti siasinoman, addaantayo iti mangibabaet iti Ama, ti nalinteg a ni Jesu-Cristo.

NO ADDA AGBASOL → ADDAAN TAYO ITI MANGIBABAET ITI AMA, NI JESU-CRISTO A NALINTEG.

F. Hebreo 7:25 Ngarud babaen kenkuana, kabaellan met nga isalakan a naan-anay dagiti umas-asideg iti Dios, gapu ta kankanayon nga agbibig isuna a mangibabaet kadakauada.

MABEALANNA A ISALAKAN IDA AGINGGA TOY-TOY → AGBIBIG NGA AGNANAYON TAPNO AGDAWAT IDA.

G. Dagiti Salmo 103:12 Kas iti kaadayo ti daya manipud iti laud, kastoy ti kaadayo ti panangikkatna iti bayad dagiti basbasoltayo manipud kadatayo.

KAS ITI KAADAYO TI DAYA MANIPUD ITI LAUD → KASTOY TI KAADAYO TI PANANGIKKATNA ITI BAYAD DAGITI BASBASOLTAYO MANIPUD KADATAYO.

H. Hebreo 8:12 Ta ipakitakton ti asi kadagiti saan a nalinteg a panagtignayda, ket saankonton a lagipen dagiti basbasolda.”

KET SAANKONTON A LAGIPEN DAGITI BASBASOLDA.

I. Juan 10:27 Dinggen dagiti karnerok ti timekko; am-ammok isuda, ken sumurotda kaniak. (28) Itedko kadakuada ti biag nga agnanayon; saandanto pulos a mapukaw, ken awan ti siasinoman a makarabsut kadakuada manipud iti imak. (29) Ti Amak, nga isu ti nangited kadakuada kaniak, ket ti katan-okan iti isu amin ken awan ti siasinoman a makarabsut kadakuada manipud iti ima ti Ama.

MAMATI DAGITI KARNEROK ITI TIMEKKO + SURUTENDAK → KA-ANOMAN NGA TAO NGA MANGIKKAT KADAKUADA ITI IMAK.

J. Ezekiel 18:24 Ngem no ti nalinteg a tao ket tallikudanna ti kinalintegna ket agaramid iti dakes ken agaramid kadagiti makarimon a kas kadagiti makarimon nga ar-aramiden dagiti nadangkes a tattao, apay agbiagto aya isuna? Amin dagiti nalinteg nga inaramidna ket saanton a malagip inton panawannak gapu iti panagsalungasingna. Matayto ngarud isuna gapu kadagiti basol nga inar-aramidna.

NO PANANGTALLIKOD TI NALINTEG ITI KINALINTEGNA → ITI BASOLNA A NAGBASOLANNA, KADAGITTOY MATAYTO.

K. Dagiti Proverbio 26:11 Aso a mangdildilpat iti sarwana ti pakaiyarigan ti maysa a maag a mangulit-ulit iti minamaag nga aramidna.

KAS ITI ASO NGA AGSUBLI ITI SARWANA → KASTA MET TI MAAG NGA AGSUBLI ITI KINAMAAGNA.

L. Maikaddua a Pedro 2:20 Siasinoman a makalibas iti panangmulit ti lubong babaen iti pannakaammo iti Apo ken Mangisalikan a ni Jesu-Cristo, kalpasanna, agsubli manen kadagidiay a pakamulitan, agbalin daytoy a dakdakes pay para kadakuada ngem idi damo. (21) Nasaysayaat pay koma no saanda laengen a naammoan ti dalan ti kinalinteg ngem ti naammoanda ket tallikodanda ti nasantoan a bilin a naidanon kadakuada. (22) Pudno daytoy a proverbio para kadakuada: “Sublian ti aso ti bukodna a sarwa. Agsubli ti nabugoan a baboy iti pitak.”

NAIPAKET MANEN ITI DAYTOY, KEN NAABAK → TI MAUDI A GASATDA NADAKDAKES NGEM ITI RUGI → TI ASO NAGSUBLI ITI BUKODNA NGA ISARWA + TI BABOY A NAUGASAN NAGSUBLI ITI PANNAKAALIWEGWEGNA ITI PITAK.

M. Mateo 7:22 Adunto a tattao ti agkuna kaniak iti dayta nga aldaw, 'Apo, Apo, saan kadi a nagipadtokami babaen iti naganmo, iti naganmo pinaksiatmi dagiti demonio, ken iti naganmo nagaramidkami kadagiti agkakabileg nga aramid?' (23) Ket ibagakto kadakuada, 'Saankayo nga am-ammo! Umadayokayo kaniak, dakayo a managdakdakes!'

APO, APO, DIDAY NAGIPADTOKAMI ITI NAGANMO? → INDIK NGA IMMAY AM-AMMOEN DAKAYO: PUMANAWKAYO KANIAK, DAKAYO NGA AGARAMID ITI KINADAKES.

(Dagiti bukodko a panunot — mabalin nga ikapet ti maysa nga ubing pay laeng iti Kristo ti imana iti apuy uray no imbaga ti Ama nga saan. Dayta ti pannakaitibkol ti maysa nga ubing nga agad-adalpay laeng, ken ammo ti Ama daytoy. Maysa a nataengan nga anak, lalaki man wenno babai, rumbeng nga ad-adda ti pannakaammona. Ngem adtoy ti kaasi daytoy: uray no agbasoltayo, saantayo a maibelleng. Addaantayo iti Mangibabaet — ni Jesu-Kristo a nalinteg — a kanayon nga sibibiag ken kanayon nga agsasao iti Ama para kadatayo. Isu nga bumangontayo manen. Ti nalinteg a tao matnag iti maminpito ket bumangon manen. Sukimatentayo ti bagitayo, ipudnotayo ti inaramiddaytoy, tumallikuddaytoy iti dayta, ket agsublitayo iti trabaho ti Amatayo, ibatitayo ti napalabas — gapu ta inikkat ti Dios dagiti basoltayo iti kaadayo ti daya manipud iti laud, ket saanna nga ilagip dagitoy manen. Ngem saanmo koma nga aramiden a pangang-angay daytoy a kaasi. Ipakita ti Ezekiel ti sabali a paset: ti nalinteg a tao a tumallikud iti kinalintegna ket matay iti basolna ket saanto a maisalakan babaen iti kinalinteg nga adda idi kenkuana. Ipakita met ni Pedro ti isu met laeng a ladawan iti Baro a Tulag, ken kinotarna ti daan a proverbio tapno ipakitana daytoy: ti aso nga agsubli iti sarwana, ti nadalusan a baboy nga agsubli iti pitak — maysa a tao a nakalapsut manipud iti rugit ti lubong babaen ti pannakaam-ammona iti Apo, sa nagsubli manen iti dayta, nakarkaro ti kasasaadna iti kaudian ngem iti damo. Ket kinuna ni Jesus kadagiti nagaramid iti dakes iti naganna, "Saanka pulos nga am-ammo." Ita, iggemmo ti dua a tapi daytoy a kumpulan, ket saanmo a paalasan ti uray maysa. Kuna ti Apo nga awan ti makabael a mangala kadagiti karneruna iti imana — awan ti kabusor; awan ti pannakabalin, awan ti tao. Pudno dayta a kinalinteg, ket panagipetna ti mangig-iggem, saan a bukodtayo a panagipet. Ngem kitaenyo no kasano ti panangdeskribirna kadagidiay karnero: mangngegda ti timekna, ket surotenda isuna. Ti sao ket saan a pulos nga ipakitana ti maysa a karnero a marangkay manipud iti imana; ipakitana ketdi ti nadalusan a nagsubli ken magna manen a nagtutrong iti pitak, iti bukodna a pagayatan. Ig-iggem ti Nasantoan a Surat dagitoy dua — ti ima a saan a mabuk-kaan, ken ti ballaag a saan nga agsubli — ket saanna nga irunayen a maysa laeng a nalaka a pormula, isu nga saantayo met kayat nga aramiden dayta. Saanka nga agleddaang no matnagka: pudno ti Mangibabaet,

ken nakalukat ti dalan nga agsubli iti balay. Saanmo nga ipagarup nga makasublika iti nawaya laeng: pudno met ti ballaag. Matnag ka, ngem bumangon ka. Bumangon ka, ket agtured agingga iti panungpalan.)

XI. AGANNADKAYO — DENGGEN DAGITI MENSAHERO, KEN AGANNAD ITI SABALI A EBANGHELIO

A. 1 Juan 4:6 Datayo ket iti Dios. Isuna a makaam-ammo iti Dios ket dumngeg kadayo. Isuna a saan a makaam-ammo iti Dios ket saan a dumngeg kadayo. Babaen iti daytoy nga ammotayo ti espiritu ti kinapudno ken ti espiritu ti biddut.

ISU A MAKAAAMMO ITI DIOS DUMNGEG KADAKAMI → ITI DAYTOY MAAMMUANTAYO TI ESPIRITU TI KINAPUDNO + TI ESPIRITU TI BIDDUT.

B. Taga-Galacia 1:8 Ngem uray no dakami wenno maysa nga anghel manipud langit ti mangiwarawag kadakayo iti ebanghelio a sabali ngem iti inwaragawagmi kadakayo, rumbeng a mailunod isuna. (9) Kas imbagami idi, ita ibagak manen, “No adda mangiwarawag kadakayo iti ebanghelio malaksid iti siguden nga inawatyo, rumbeng a mailunod isuna.

NO NGATA DATAYO, WENNO MAYSA NGA ANHEL MANIPUD LANGIT, MANGIKASABA ITI SABALI NGA EBANGHELIO → MATAY KOMA.

(Dagiti bukod a panunotko — paliwenyo a nasqyaat: no ti pammatitayo saan a maitunos iti inkasaba dagiti mensahero, ket DATAYO ti nagbiddut, saan a isuda. Nakitada Isuna, ken nangngegda Isuna, ken naibaonda Kenkuana. Ti siasinoman a dumngeg iti Dios dumdumngeg kadakuada. Ti panangipangato iti maysa a manursuro iti ngato dagiti apostol ket panagdengngeg iti espiritu ti biddut.)

C. Judas 1:3 Patpatgek, kabayatan nga ar-aramidek ti amin a kabaelak nga agsurat kadakayo maipanggep iti agpapada a pannakaisalakantayo, kasapulan nga agsuratak kadakayo tapno pabilgenkayo nga aramidenyo amin a kabaelayo para iti pammati a namimpinsan a naipaima kadagiti namati. (4) Ta adda dagiti lallaki a nakastrek a sililimed kadakayo— lallaki a namarkaanen para iti pannakadusa—saanda a nasantoan a lallaki a nangballikug iti parabur ti Diostayo iti kinaderrep, ken nangilibak iti kakaisuna nga Amo ken Apotayo a ni Jesu-Cristo.

MAKIGUBAT PARA ITI PAMMATI A NAITED IDI MASAPUL → ADDA DAGITI SUMAGMAMANO A TATTAO A NAGSERREK A SILILIMED.

D. Maikaddua a Pedro 2:1 Adda dagiti palso a profeta nga immay kadagiti Israelita, ken addanto met dagiti palso a manursuro nga umay kadakayo. Iyegda a sililimed dagiti makadadael nga inuulbod a sursuro, ken ilibakdanto ti Apo a nangatang kadakuada. Mangiyegda iti napardas a pannakadadael kadagiti bagbagida.

DAGITI PALSO A MANURSURO IYEGDANTO A SILILIMED DAGITI MAKADADAEL NGA INUULBOD A SURSURO → ILIBAKDANTO TI APO A NANGATANG KADAKUADA.

E. 2 Corinto 11:13 Ta dagiti kasta a tattao ket palso nga apostol ken manangallilaw a trabahador. Agpampamarangda a kas dagiti apostol ni Cristo. (14) Ken saan a nakaskasdaaw daytoy, ta uray ni Satanas ket nagpamarang a kas anghel iti lawag.

UL-ULBOD NGA APOSTOL, MANANGALLILAW NGA AGTRATRABAHO → NI SATANAS A MISMO AGBALBALIN NGA ANHEL TI SILAW.

(Dagiti bukodko a panpanunot — uray idi kaaldawan met laeng dagiti apostol, adda dagiti nakastrek ken nangbaliw iti sursuro. Anian pay ita nga aldawtayo, nga adu unay kadagiti maisursuro ket baro, awan ramutna iti daan a sao, ken saan a naiyawat a husto. Saan a napudno ti maysa a banag gapu ta adu ti mamati iti dayta, ken saan met a gapu ta nabayagen kadagiti ngiwat dagiti tattao. Napudno laeng dayta no maitunos iti insuro dagiti mensahero.)

Maika-dua a Timoteo 4:3 Ta dumtengto ti tiempo a saanto a maanusan dagiti tattao ti pudno a sursuro. Ngem ketdi, agurnongdanto para kadagiti bagbagida kadagiti manursuro segun iti bukodda a tarigagay. Ket ibaganto met dagitoy ti makaay-ayo iti panagdengngegda. (4) Saandanto a denggen ti kinapudno, ket ti ketdi istoria a binalabala laeng ti panunot ti patienda.

DIDANDA IBTUR TI NASAYAAT NGA SURSURO → SIGUN KADAGITI BUKODDA A TARIGAGAY, PAGURNONGENDANTO ITI BAGIDA TI ADU A MANGISURSURO, GAPU TA NAGATEL DAGITI LAPAYAGDA.

1 Timoteo 4:1 Ita, nalawag nga ibagbaga ti Espiritu a kadagiti maud-udi a tiempo, panawanto dagiti tattao ti pammati ken ipangagda dagiti manangallilaw nga espiritu ken dagiti sursuro dagiti demonio.

ITI MAUDI A TIEMPO ADDA DAGITI SUMINA ITI PAMMATI → A MANIPAPAN ITI AGALLILAW NGA ESPIRITU, KEN DAGITI SURSURO DAGITI DEMONIO.

(Dagitoy dagiti bukodko a panpanunot — ket daytoy ket dayta a mismo nga oras: tattao a saanda a mapaanusan ti nasudi a sursuro, ngem mangur-urnong para kadagiti bagbagida iti adu nga mangisursuro — no ania man ti pakan iti kagat ti lapayagda, ken ibagbagada kadakuada ti kayatda a mangngeg. Mabalín ti maysa a tao a mangbangon iti sibubukel a balay dagiti mangisursuro, tunggal maysa umanamong kenkuana, ken tunggal maysa saan a husto. Ti kinapudno ket saan pulos a napaneknekan babaen iti kaadduan, saan pulos a napagbalin a pudno babaen iti bilang dagiti mamati iti dayta, ken saan pulos a nakillo tapno mapaay ti lapayag. Tallikudam ti kinapudno, ket maisukoka — kuna ti sao — kadagiti sarita nga ubbaw.)

F. Maika-dua a Timoteo 2:15 Aramidem ti kabaalam a mangiparang iti bagim a makaay-ayo iti Dios, kas iti mangmanged a saan a mabain. Isurom a nasayaat ti sao ti kinapudno.

AGSANAY TAPNO IPAKITAM TA NASAYAATKA → IPATPATADO A MANGBINGAY ITI SAO TI KINAPUDNO.

G. Mateo 4:4 Ngem simmungbat ni Jesus ket kinunana kenkuana, “Naisurat, ‘Saan nga agbiag ti tao iti tinapay laeng, ngem babaen iti tunggal sao a rummuar iti ngiwat ti Dios.’”

DI LATTA IC-ILIWEN TI TAO ITI TINAPAY LAENG → NO DI KET ITI TUNGAL SAO A RUMRUAR ITI NGIWAT TI DIOS.

H. Dagiti Proverbio 30:5 Napadasen ti amin a sasao ti Dios, kalasag isuna kadagiti agkamkamang kenkuana. (6) Saanmo a nayonan dagiti sasaona, di la ket tubngarennaka, ket mapaneknekankanto nga ulbod.

NAPADASEN TI AMIN A SASAO TI DIOS → SAANMO A NAYONAN DAGITI SASAONA.

(Dagiti personal a panunotko — saantayo a nawaya a mangpili ken mangala kadagiti sasao ti Dios, a mangtengngel iti nalaka ken mangibati iti narigat. Ti maysa a tao ket agbiag babaen iti TUNGAL sao. Ti mangnayon iti daytoy, wenno mangikkat iti daytoy, ket masarakan a ulbod iti sanguanan ti Dios a nangisao iti daytoy.)

XII. TI ULIDAN TI AGTAKAW NGA NAILANSA ITI KRUS

(Dagiti bukodko a panunot — daytoy ti maysa a bato a pagsadagan ti adu a tattao iti sibubukel a rasonda: naisalakan, kunada, ti agsagsagaba nga agtatakaw, ket saan a pulos a nabautisaran; ngarud, saan a nasken ti bautismo. Timbangenta ita iti lawag ti sao, ket kitaenta no ania a talaga ti pagsaadanna.)

A. Lucas 23:40 Ngem simmungbat ti maysa, a panangtubngarna kenkuana a kinunana, “Saanka kadi nga agbuteng iti Dios, ta agpapada iti naikeddeng a dusa tayo? (41) Rebbengna laeng nga agsagabata gapu kadagiti inaramidta. Ngem awan ti madi nga inaramid daytoy nga tao.” (42) Ken innayonna pay, “Hesus, laglagipennakto inton addaka iti pagariam.” (43) Kinuna ni Hesus kenkuana, “Pudno nga ibagak kenka, ita nga aldaw makipagyankanto kaniak idia paraíso.”

AWATENTAYO ITI RUMBENG A GUNGONA ITI AR-ARAMIDMI → APO, LAGIPENNAK → ITA NGA ALDAW MAKIKADUAKANTO IDIAY PARAISO.

B. Mateo 3:5 Ket ti Jerusalem, amin a Judea, ken amin a rehion nga adda iti aglawlaw ti Karayan Jordan ket rimmuar a napan kenkuana. (6) Ket iti panangipudnoda kadagiti basbasolda, nabautisaranda babaen kenkuana idia Karayan Jordan.

JERUSALEM + AMIN A JUDEA + AMIN A REHION ITI AGSUMBANGIR TI JORDAN → NABAUTISARAN KENKUANA, NGA IPUDPUDNODA DAGITI BASBASOLDA.

C. Marcos 1:4 Immay ni Juan a nangbautisar idia let-ang ken nangikasaba iti pannakabautisar iti panagbabawi para iti pannakapakawan dagiti basbasol. (5) Ti entero a pagilian iti Judea ken amin a tattao idia Jerusalem ket rimmuar a napan kenkuana. Binautisaranna amin ida idia Karayan Jordan, ket impudnoda dagiti basbasolda.

ISU AMIN A DAGA TI JUDEA + DAGITI TAGA JERUSALEM → NABAUTISARAN AMIN KENKUANA IDIAJORDAN.

D. Lucas 7:29 Idi nangngengan dagiti tattao daytoy, pakairamanan dagiti agsingsingir iti buis, impaduyakyakda nga nalinteg iti Dios. Karaman isuda kadagiti nabautisaran iti bautisar ni Juan. (30) Ngem dagiti Pariseo ken nalalaing iti linteg dagiti Judio nga saan a nagpabautisar kenkuana, nilaksidda iti kinasirib ti Dios a para kadakuada.

AMIN DAGITI TATTAO KEN DAGITI AGSINGSINGIR ITI BUIS NABAUTISARANDA → NGEM DAGITI PARISEO KEN DAGITI MANNURAY ITI LINTEG, GAPU TA SAANDA A NABAUTISARAN, LINAKSIDDA TI PANGGEP TI DIOS.

E. Mateo 21:32 Ta immay ni Juan kadakayo iti dalan ti kinapudno, ngem saankayo a namati kenkuana, idinto a namati kenkuana dagiti agsingsingir iti buis ken dagiti balangkantis. Ken dakayo, idi nakitayo ti napasamak, awan man laeng ti nagbabawi kadakayo iti kamaudiananna tapno mamati kenkuana.

DAGITI PUBLICANO KEN DAGITI BALANGKANTIS NAMATIDA KENKUANA.

F. Juan 4:1 Ita, idi naammoan ni Jesus a nangngeg dagiti Fariseo nga ad-adu ti baubatisaranna ken ar-aramidenna nga adalan ngem kenni Juan (2) (nupay saan nga isuna ti mangbaubautisar, no diket dagiti adalanna)

NAGAMMO NI JESUS KEN NANGBAUTISAR ITI AD-ADU A DISIPULO NGEM NI JUAN.

(Dagiti bukodko a panunot — ita, timbangenyo ti agtatakaw iti daytoy a lawag. Saan a naibaga iti sao a saan isuna a nabautisaran. Dayta ket banag nga ipapan dagiti tattao, ket kalpasanna mangbangonda iti sibubukel a doktrina manipud iti bukodda a impapan. Ngem denggenyo no ania ti IBAGA ti sao: Ti Jerusalem, ken AMIN a Judea, ken amin a lugar iti aglawlaw ti Jordan ket rimmuar ket nabautisaranda, nga ibagbagada dagiti basbasolda. Dagiti gagangay a tattao ken dagiti agsingsingir ti buis ket nabautisaran. Namati dagiti balangkantis. Dagiti Fariseo ken abogado laeng ti nagkedked, ket saanda a nabautisaran. Ti agtatakaw ket saan a Fariseo — maysa isuna kadagiti tattao, maysa a kriminal, kasla iti kita dagiti immay nga immuray iti bautismo ni Juan a para iti panagbabawi. Ken idia krus, inaramidna mismo ti kalatakan a para iti bautismo: inbagana ti basolna — awatenmi ti maiyanatup kadagiti aramidmi. Nayonanyo pay ti kinapudno a dagiti bukod nga adalan ti Apo ket ad-adu pay ti binautisaranda ngem ni Juan, iti intero a dayta a daga, iti nasurok a tallo a tawen. Isu a ti kinapudno ket kabaliktad ti pambar: saan nga iturong ti sao kadatayo iti agtatakaw a saan pulos a nabautisaran, no di ket kadaydiay siguradon a NABAUTISARAN a kaduana dagiti dadduma. Dagiti agsalsalig kenkuana ket agsalsalig iti maysa a tao a nadalusanen.)

G. Hebreo 9:16 Ta no addaan ti testamento iti maysa a pimmanaw, masapul a mapaneknekan ti ipapatay dayta a tao a nangaramid iti daytoy. (17) Ta mapabileg laeng iti testamento no adda ti ipapatay, gapu ta awan iti bilegna no sibibiag pay laeng iti nangaramid iti daytoy.

TA MAPABILEG LAENG ITI TESTAMENTO NO ADDA TI IPAPATAY → GAPU TA AWAN ITI BILEGNA NO SIBIBIAG PAY LAENG ITI NANGARAMID ITI DAYTOY.

(Dagiti bukodko a kapanunotan — ket ipapan a kasta unay ti kadaksanna, a saan pulos a nabautisaran isuna: uray kasta, saan isuna a pagalagadam. Natay isuna sakbay a nagsingpet ti baro a tulag. Awan pigsana ti maysa a testamento no sibibiag pay laeng ti nangaramid iti dayta, ket ti APO ket saan pay a natay idi. Isu a naawat ti agtatakaw iti wagas a pannakaawat dagiti tattao idi un-unana nga aldaw, sakbay pay a naluktan ti ridaw daytoy baro a tulag. Ket naipaku isuna iti krus, ima ken saka, ket saanna a mabalin ti bumaba tapno mabautisaran. Kalikaguman ti Dios ti panagtulnog manipud iti maysa a tao iti banag a kabaenanna nga aramiden. Ti saan a NABALIN nga aramiden ti matmatay a tao ket saan a rason a pagbatayan ti sibibiag a tao a KABAEANNA. Saanka a naipaku iti krus; kabaen ti agtulnog.)

H. Mateo 7:26 Ngem tunggal maysa a makangngeg kadagiti sasaok ket saanna a tungpalen dagitoy, kaslanto iti maag a tao a nangipatakder iti balayna iti kadaratan. (27) Immay ti tudo, immay ti layus, ken nagangin iti napigsa iti dayta a balay. Ket narba daytoy, ken naminpinsan ti pannakadadaelna.”

MANGNGEG NGEM SAAN NGA AGARAMID → IMPATAKDERNA TI BALAYNA ITI RABAW TI DARAT → KET NAKARO TI PANNAKARBANA.

(Dagiti bukodko a panunot — isu a ti intero a panangikalinteg ket agtalinaed iti maysa a pagbatayan a saan pulos a naibaga ti sao. Sumungsungad daytoy iti nalawag nga ebidensia nga it-ited ti sao. Dayta ket maysa a balay a naipatakder iti kadaratan, ket naindaklan ti pannakarba daytoy. Ngem ti bilin ket agtakder iti bato, ket saan a naikkat: agbabawikayo, ken mabautisaran koma ti tunggal maysa kadakayo.)

(Dagiti bukodko a panunot — ngem denggem met daytoy nga addaan panagraem, ken saan a babaen iti di panangikaskaso a panagpagarup a naawatanmon amin. Adu dagiti nagpagarup, ket nagbiddut. Ket dakami a mangiyeg kadagitoy a sasao saanmi nga ibagbaga nga am-ammomi ti amin. Agad-adalkam pay laeng, ken sisasaganakami a mailinteg babaen iti sao ken babaen kadagidiay naibaon. Ngem saanmi a katakuatan a baliwan ti sililinaaw a naibaga dagiti mensahero. Ngarud, sukimatem daytoy iti bagim: no adda nagbiddutanmi, palubosam nga ti sao ti mangilinteg kadakami. Ngem agannadka tapno saanka a maiyaw-awan babaen ti panagdengngeg iti timek dagiti tattao a nangatngato ngem ti timek dagiti apostol ti Kordero. Kitaenmi daytoy a partikular a saludsod iti kasta unay a kinaidetalye kas maysa nga ehemplo no kasano a mabalinmo pay laeng a pasien ti maysa a banag uray no ti Biblia, iti

rabaw, kasla iggagetna ti mapan iti kabaliktad. Masapul a siunay-unay a bingayenmi ti sao: saanmi a mabalin a nayunan daytoy, ken saanmi a mabalin nga ikkaten iti daytoy.)

TI KARARAG TAPNO AWATEN ISUNA

O Dios, kaasiannak, siak a managbasol. Nangngegko ti kinapudno, ket nasugat ti pusok, ket damagek kenka: ania ti masapul nga aramidek? Mamatiak iti amin a pusok a ni Jesu-Cristo ket natay para kaniak ken nagungar manen, ken ipudpudnok babaen iti ngiwatko a ni Jesu-Cristo ket Apo. Agbabawia — timmalyawak manipud iti basolko nga agturong kenka iti amin a pusok. Mabautisaranak iti naganna para iti pannakapakawan dagiti basolko, ken maitabon a kaduak Isuna, tapno agbiag iti baro a biag. Punnoennak iti Espiritu Santom, ta no awan ti Espiritu ni Cristo, saanak a kukuam. Salaknibannak: tulongannak nga agtultuloy iti sursuro dagiti apostol, ti panangpisi iti tinapay, ken dagiti kararag; tulongannak nga agtalinaed a nakitipon ken Cristo a kas iti sanga iti lansa; tulongannak nga agibtur, a matalek agingga iti panungpalan. Isalakannak, O Apo, ken idalannak agingga iti pagpatinggaan. Amen.

PADAS A PANNUBOK

- 1. Idi nangngegda daytoy, natimplak dagiti pusoda, ket kinunada —**
 - a) Apay ta agtaktakka pay?
 - b) Lallaki ken kakabsat, ania ti aramidenmi?
 - c) Agbiagto kadi?
- 2. Agbabawikayo, ket agpabautisar koma ti tunggal maysa kadakayo iti nagan ni Jesu-Cristo maipaay iti —**
 - a) ti pakawan dagiti basbasol
 - b) ti sungbat ti nasayaat a konsiensia
 - c) ti maikari a gunggona kadagiti aramidtayo
- 3. Immay a nagpigerger, ket kinunana, Appo, ania ti masapul nga aramidek tapno maisalakanak? Ket kinunada, Mamatika iti Apo a ni Jesu-Cristo. Ket iti dayta met laeng nga oras ti rabii —**
 - a) nasellaan agingga iti aldaw ti pannakasubbot
 - b) intultuloy iti templo iti inaldaw
 - c) nabautisaran, isuna ken amin a bumagi kenkuana, dagus
- 4. Nagsalog ni Naaman iti maminpito idia Jordan, ket ti lasagna nagsubli —**
 - a) kasla kapuraw ti niebe
 - b) kas iti lasag ti maysa a bassit nga ubing, ket nadalus isuna
 - c) kalpasan a nagdigos kadagiti karayan ti Damasco
- 5. Siasinoman a sumalungasing, ken saan nga agtalinaed iti sursuro ni Cristo —**
 - a) saan kadi a ti Dios
 - b) adda kenkuana ti Ama ken ti Anak
 - c) makaawat iti korona ti biag
- 6. No adda tao a saan nga adda kenkuana ti Espiritu ni Cristo —**
 - a) nasellaan agingga iti aldaw ti pannakasubbot
 - b) mabautisaran isuna iti bautismo ni Juan
 - c) isu ket saan a kukuana
- 7. Ti maysa a tulag napigsa —**
 - a) kabayatan a sibibiag ti nagaramid iti tulag

- b) kalpasan a natay dagiti tattao
- c) no ti sao ket asideg kenka, adda uray iti ngiwatmo

SUNGBAT A NAUSIG: 1-b · 2-a · 3-c · 4-b · 5-a · 6-c · 7-b

RABBIT-TRAIL — Ti Galacia 3:27 ("nabautisaran a naikaykaysa ken Cristo") mangilukat iti bin-i ni Abraham: "Ket no kukua kayo ni Cristo, dakayo ngarud ket bin-i ni Abraham, ken tagabu segun iti kari" (Galacia 3:29).

RABBIT-TRAIL — Ti Efeso 1:14 ("ti pammatalged ti Espiritu") mangilukat iti pannakasubbot ti nagatang a sanikua — ti tawid a mismo, ken ti aldaw a mabayadan a naan-anay ti immuna a bayad.

Daytoy a sungbat saan a nakasandig laeng iti timek ti maysa a mannurat. Sitatakder ditoy da Moises, David, Solomon, Isaias, ken Ezekiel a kaduada da Mateo, Marcos, Lucas, Juan, Pablo, Pedro, ken Judas, agraman ti Hebreo iti sibayda — sangapulo ket dua a saksi iti Daan ken Baro a Tulag, isuamin nga agkuna iti maymaysa a banag.

PANANGRIKEP

Paltiing 2:10 Saanmo a pagbutngan ti maipanggep iti umadani a sagabaem. Kitaem! Ipurwaken ti diablo ti dadduma kadakayo iti pagbaludan tapno masuotkayo, ken agsagaba kayo iti sangapulo nga aldaw. Agtalinaedka a napudno agingga iti patay, ket itedkonto kenka ti balangat ti biag.

AGBALINKA A MATALEK AGINGGA ITI PATAY → ITEDKO KENIKA ITI KORONA TI BIAG.

SAO-SAO A GREEK

“mamati” — G4100 pisteuo — addaan iti pammati; agtalek; iyawat iti

Mamatika iti Apo Jesucristo, ket maisalakankanto — pammati iti puso, sakbay a maaddaan iti aniaman a addang.

“ipudno” — G3670 homologeo — ibaga ti isu met laeng a banag; bigbigen a nabatad

Babaen ti ngiwat, maaramid ti pammadbad nga agturong iti pannakaisalakan.

“Agbabawi” — G3340 metaneo — bumaliw ti panunot; agbabawi

Ti panagsukir a mangrugi iti daytoy — saan laeng a ladingit, no di ket maysa a panunot a napabaro maipapan iti Dios.

“maibautisar” — G907 baptizo — aggugor; maitanem iti danum ken bumangon manen

Ti immuna nga aramid ti panagtulnog: naitabon a kaduana, ken napagungar tapno magna iti kinabaro ti biag.

“nadalusan” — G3068 louo — agdigos; bugoan ti sibubukel a bagi

Binugoannatayo kadagiti basbasoltayo babaen iti bukodna a dara.

“Pannakawaya” — G859 aphasis — maysa a panangibaon; panangibulos; pammakawan

Nabautisaran iti nagan ni Jesucristo PARA iti pannakapunas dagiti basbasol — dagiti napalabas a basbasol ket napaidasen.

“nayanak” — G1080 gennao — mangyanak; mayanak

Malaksid a ti maysa a tao mayanak iti danum ken iti Espiritu, saan a makastrek iti pagarian ti Dios.

“parabur” — G5485 charis — parabur; sagut nga awan bayadna

Gapu iti parabur naisalakankayo babaen iti pammati — daytoy ket sagut ti Dios.

“Agtultuloy a sititibker” — G4342 proskartereo — mangituloy; aguray; agtalinaed a sireregta

Ti uppat a nagtultuloyan ti immuna nga iglesia: ti sursuro dagiti apostol, panaglinnaywan, panangpisi ti tinapay, ken dagiti kararag.

“Agtalinaed” — **G3306 meno** — agtalinaed; agtalinaed; agnaed; agtultuloy
Ti sanga ket agbunga laeng bayat nga adda iti puon ti ubas.

“Agibtur” — **G5278 hupomeno** — agibtur; mangaon; mangibtur
Ti agtalinaed a napudno agingga iti panungpalan ket maisalakan.

IMPULSO A NGA SASAO ITI HEBREO

“namati” — **H539 aman** — agtalek; agbalin a natibker; agbalin a matalek — ti ramut ti sao a "amen"
Namati ni Abraham iti APO; ket naibilang kenkuana daytoy a kinalinteg.

“nadalus” — **H2891 taher** — nadalus; nasin-aw
Dutdutan, ket agbalinka a nadalus — nagbalin manen ti lasag ni Naaman a kas iti lasag ti maysa nga ubing.

“naimbagan” — **H7495 rapha** — agagas; pabalinen a sibubukel
Gapu kadagiti sugsugna, naagasantayo.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Ilocano Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).